N°. 2258. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 28 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 September.

[illegible] Tweede Kamer begaat dit jaar den weg, dien wij [illegible] verlangd hebben dat zij zou bewandelen. Van het [illegible]erschap der Tweede Kamer heeft zij ook dit jaar geen [illegible]rtij-quæstie gemaakt, ofschoon daarbij de gelegenheid zich aanbood, om de krachten der partijen te meten. Dan, zij heeft zich daarvan onthouden en daarom den heer Boreel van Hogelanden herkozen, die reeds herhaaldelijk den prézidialen zetel met onderscheiding had bekleed.

Ook bij de diskussie over het adres ten antwoord op de troonrede is zij getreden in het goede pad. Zij heeft zich onthouden van langdradige diskussiën over algemeene beginselen, die schier altijd zonder vruchtbaar doel en rezultaat plaats hebben. Gisteren is over het ontwerp-adres in de Tweede Kamer beraadslaagd. Diskussie had er echter bijna niet plaats. De kommissie, belast met het opstellen van het adres, heeft daarvan een betamelijken weerklank gemaakt op de troonrede, en die algemeene strekking is door de Kamer zonder eenige woordvoering goedgekeurd.

Bij den 1en. paragraaf, over onze buitenlandsche betrekkingen, werden door den heer van Hoëvell eenige vragen gesteld, bij wijze van interpellatie over de zaak-Gibson. [illegible] Hoëvell schijnt de poging door Gibson op Djam[illegible]end, om zich in eene ons vijandige betrekking met [illegible] te stellen, op te nemen als eene niet op zich-zelve staande daad van het individu, en vraagt daaromtrent de meening van den minister van Buitenlandsche Zaken, die in dit geval, al hadde hij ook gedacht wat de heer van Hoëvell [illegible] niet anders kon antwoorden dan [illegible] op te geven als een individueelen [illegible] overigens zeer avontuurlijken kapitein. Ook, al had de minister de overtuiging dat het Noord-Amerikaansche gouvernement den kapitein Gibson had uitgezonden om te doen wat hij gedaan heeft, hoe zou hij ook dan nog zulks als minister van Buitenlandsche Zaken in de Kamer kunnen verklaren, zoolang hij daarvan niet heeft een onbetwistbaar bewijs, dat *in casu* zeker niet aanwezig is. De vermoedens van den heer van Hoëvell bestaan ook bij ons; maar een minister als hij in de kamer een officieel woord spreekt, kan daarop niet afgaan. Overigens moet men in aanmerking nemen, dat vele Amerikanen, zonder eenige instruktie hoegenaamd, voor eigene rekening ondernemen, wat zij weten dat het belang van het land medebrengt, in de overtuiging, dat zij sympathiën zullen vinden niet slechts bij het volk, maar ook bij het gouvernement der Vereenigde Staten. Men denke aan de expeditien tegen Kuba ondernomen, ten spijt van de verbodsmaatregelen door het gouvernement van Washington daartegen uitgevaardigd.

Op de andere vragen van den heer van Hoëvell, omtrent den kapitein Gibson, is door den minister van Buitenlandsche Zaken het volgende geantwoord:

Wat de dagbladen betreft, daarnaar had hij in de [illegible] Kamer slechts verwezen voor den openbaar gemaakten brief van Gibson, maar voor het overige had hij [illegible] niet naar gewezen op grond, dat de dagbladen [illegible] de feiten vermelden zouden in den geest der [illegible] waarin zij geschreven zijn. Wij gelooven, dat is [illegible]schuldiging, over het algemeen genomen, valsch en [illegible]delijk van de zijde der oppozitie, die in deze dag[illegible] aangelegenheden alle onpartijdigheid aan den der[illegible] het verhaal der feiten. Wat de beoordeeling lijk[illegible] betreft, het is natuurlijk en ook onvermijdelijk het [illegible] uitvalt naar mate van het standpunt, waaruit De[illegible]eken wordt.

van [illegible]ter deelt verder mede: dat er een brief bestaat gedaan [illegible] Gibson, waarin volledige schuldbekentenis is *derland[illegible] brief is in het bezit der regering van Ne-* betwijfe[illegible]trent het verblijf van Gibson in de residentie blik een[illegible] de minister, of zijne arrestatie op het oogenbij de on[illegible]otawisseling wel dienstig zou zijn geweest, tabel was. [illegible]dheid van Gibson, of hij hier wel arreszijn minister [illegible] minister ontkent het feit niet dat Gibson dat Gibson [illegible] komen spreken, maar voegt daaraan toe [illegible]okken is, zoodra hij de lucht had gekregen, dat de aandacht op hem was gevestigd. De vraag naar schadevergoeding is van de hand gewezen.

Teruggave van stukken was *niet gevorderd*; maar *verzocht*. Die teruggave betrof slechts partikuliere brieven en boeken.

Omtrent het verwijt dat de *stukken van het proces*, het *corpus delicti* en de *bekentenis van schuld* terug gegeven zouden zijn is het antwoord niet duidelijk. De minister ontkent, maar het schijnt dat de ontkentenis alleen het laatste stuk betreft. Het is intusschen mogelijk dat wij ons vergissen. In allen gevalle belijdt de minister dat er aan Gibson stukken zijn gegeven die hem niet toekomen, ten gevolge van een *abuis* op de kanselarij der buitenlandsche zaken begaan door ambtenaren, waarvan men kan zeggen dat dit het eerste abuis is. Die stukken zullen overigens, volgens de verzekering van het Amerikaansch gouvernement, terug komen. De minister verzekert daarenboven dat zij volstrekt geen waarde kunnen hebben voor de *reclame* van de Vereenigde Staten. *Welke* nu juist die stukken zijn kan hij niet zeggen, maar hij erkent dat het dan toch stukken waren die ten processe behoorden.

Eindelijk, op de vraag van den heer van Lennep deelt de minister mede, dat hij in zake van het te Rotterdam gekochte Russische schip juist gisteren goede berigten heeft ontvangen, en dat de zaak door het Fransche gouvernement, met de meeste welwillendheid behandeld, met goed gevolg is bekroond.

Bij § 8 herinnert de heer de Man aan zijne ten vorige jaren gedane vraag omtrent de aansluiting der spoorwegen in het Noorden en Noord-Oosten des rijks. Er loopen nu geruchten dat onze Regering van de zijde van Hanover zoo al geene tegenwerking, dan toch ook geene medewerking vindt, en dat daaraan vooral de reden van vertraging is toe te schrijven.

De minister van Binnenlandsche Zaken antwoordt daarop alles behalve duidelijk. Wel blijkt uit zijne rede, dat er in het Noorden en Noord-Oosten des rijks tweederlei aanvraag is voor een spoorweg, en dat de Regering gemeend heeft het belang van alle provinciën in het oog te moeten houden en daarom onderzoekt welke lijn de beste is. Maar wat de quæstie van Hanover aangaat, daaromtrent is, hetgeen de minister zegt, alles behalve duidelijk en moet men het er voor houden dat daar werkelijk tegenstand wordt ontmoet, een tegenstand, die daaruit te verklaren is, dat men in Hanover bevreesd zal zijn onze noordelijke zeehavens door de spoorweg-verbindingen digter dan de Hanoversche havens bij Duitschland te brengen.

Bij den 14en paragraaf, betreffende het onderwijs, wordt door den heer van Lijnden een amendement voorgesteld in den zin van het amendement van den heer van Nispen van Pannerden, in de Eerste Kamer voorgedragen, waarin gewezen wordt op de ontwerpen van wet, door de Grondwet gewild. Het amendement is niet aangenomen op grond, dat de Regering, door de ingekomene voordragten van wet, blijk had gegeven dat zij niet *in mora* is, en derhalve geene aanmaning behoeft. Misschien heeft ook wel dit tot verwerping van het amendement bijgedragen, dat het kwam van de anti-revolutionaire zijde, die in de Kamer juist geen grooten invloed bezit.

Bij den slot-paragraaf, waar spraak is van de spreuk der vaderen (eendragt maakt magt), en van »gemeen overleg van Regering en vertegenwoordiging" ontstaat eene woordenwisseling tusschen den heer van Hoevell en den heer Heemskerk, die eindigt met de verklaring van den laatste, dat door *gemeen overleg* niet anders kan verstaan worden dan *eendragt door overtuiging*.

De heer Elout stelt voor ook te wijzen op de andere spreuk: *hâc nitimur, hanc tuemur*. De heer van Hoevell acht dien sprong te groot om hem mee te maken, en de Kamer deelt die meening. Het voorstel wordt met 52 tegen 8 stemmen verworpen.

Daarna wordt het adres met *algemeene*, dat is met 60 stemmen goedgekeurd. Het zal den Koning worden aangeboden door de kommissie, die het adres heeft opgesteld, waaraan nog toegevoegd zijn de heeren Hoffman, de Brauw en Poorter.

---

§ 14 luidt aldus: »Het ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs, door Uwe Majesteit toegezegd, verdient eene voorname plaats onder de voorstellen wier behandeling ons verbeidt. Wij verwachten dat eene voordragt tot regeling van het hooger onderwijs spoedig zal volgen."

De heer van Lijnden stelt voor, om de eerste zinsnede van dezen § aldus te wijzigen: »Het ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs, door Uwe Majesteit toegezegd, bekleedt eene voorname plaats onder de voorstellen, wier behandeling ons bij en met andere door de Grondwet zijn voorgesteld, enz."

Eindelijk heeft de *Nederlander* het gewaagd een plaats te citeeren uit het artikel van den *Katholiek*, over het »Amsterdamsche Adres". Hij doet het in den achterhoek zijner citaten-uitdragerij en heeft deze regelen gekozen:

»De orthodoxen verlangen derhalve, dat door toedoen der hooge Regering het theologiesch onderwijs eene andere rigting verkrijge, en zij zorg drage, dat in dit onderwijs in overeenstemming zij met den *aard*, het *karakter* en de *behoeften* van de Nederlandsche Hervormde Kerk.

»Het is duidelijk, dat de orthodoxen eischen doen, tot welke zij niet het minste regt hebben, en zich beklagen over zaken, met welke de regering zich kan noch mag inlaten.

»De inwilliging van hun verlangen zou de grondwettige vrijheid krenken van het Hervormde Kerkgenootschap. De Staat erkent daarvoor geen ander, en mag daarvoor geen ander erkennen dan het openbaar gekonstitueerde. Indien de eene of andere minderheid met de aldaar gepredikte leer of de bestaande instellingen niet te vreden is, heeft zij de vrijheid het kerkgenootschap te verlaten en een ander op te rigten, tot welks erkenning zij dan aanzoek bij de regering kan doen. Maar dat de regering, ten gevalle dezer ontevredenen, de bestaande instellingen verandere, aan de professoren zekere leeringen voorschrijve, of op eenige wijze haren invloed doe heerschen boven en tegen den in het genootschap heerschenden geest, dat ware van haar vorderen, zich in godsdienstzaken te mengen, en met verkrachting van openbare en erkende regten, de vrijheid aan het Hervormde Kerkgenootschap ontnemen.

»De orthodoxen beweren wel, dat zij de Hervormde Kerk zijn, maar brengen daarvoor niet een enkelen grond aan die de regering zou moeten nopen zich hunner zaak aan te trekken. Alles wat ze zeggen komt daarop neêr, dat zij de eigenlijke en echte leer der Hervormde Kerk zijn toegedaan. Hoe kan de regering dat uitmaken? En al kon zij dat uitmaken, zou zij aan het Hervormd Kerkgenootschap nog de vrijheid niet mogen ontnemen, die leer te wijzigen of te veranderen. De grondwet belooft niet deze of gene godsdienstige ideën ergens te doen zegenvieren, maar slechts vrijheid die te verkondigen. En de orthodoxen maken er een ruim gebruik van."

Wat denkt men nu wel dat de *Nederlander* aanvoert, om, volgens zijn vroeger gedane belofte, »de kracht der redeneringen van den *Katholiek* ter toetse te brengen?" Niets anders dan deze fraze:

»Alleen dit vergeet de *Katholiek* dat het *openbaar geconstitueerde* hervormde kerkgenootschap zijn kenmerk met betrekking tot den staat in de *belijdenis* der hervormde kerk heeft."

Toevallig heeft de *Katholiek* dat nu niet vergeten, want de gansche kracht zijner redeneering zit juist in het betoog dat de staat alleen te maken heeft met de hervormde kerk als »openbaar gekonstitueerd kerkgenootschap" en in geen geval hoegenaamd met hare *belijdenis*.

Waarlijk 't is een oorspronkelijke manier, die de *Nederlander* heeft, om de kracht eener redenering ter toetse te brengen! Die manier is mogelijk de toepassing van de beginselen der »gezegende" hervorming ook op de wetten van het gezond verstand en de logika. We zouden wel eens willen weten voor welk publiek de *Nederlander* toch geschreven wordt, en wie de lieden zijn die hij meent, dus bij den neus te kunnen rondleiden. Want zie, er behoort nog al *hardiesse* toe, om, als er uitdrukkelijk woorden gezegd en evident bewezen is, dat de Staat zich kan noch mag bemoeijen met de belijdenis van een kerk-

genootschap, tegen die redeneering niets anders in te brengen, dan een lakoniek »gij vergeet de *belijdenis*."

Zoo gaat nu de *Nederlander* te werk, en niet enkel hier, maar overal waar hij de »kracht van redeneeringen ter toetse brengt," en dat noemt hij dan een onderling, welwillend bespreken van gevoelens. Wij blijven het, als van ouds, *katten-politiek* noemen.

Wij willen voor het oogenblik nu niet stil staan bij het ongerijmde en zich-zelve vernietigende beginsel van aan het vrije individueele onderzoek der H. Schriftuur, een *kerkleer*, een *belijdenis* op te dringen; doch we merken dit op, dat, zoo de Staat het eens tot zijn bevoegdheid rekende, kennis te nemen van de *belijdenis* van een kerkgenootschap, de Nederlandsche Hervormde Kerk met hare *oude belijdenis* er slecht bij staan zou. Daar immers belijdt ieder schepsel te zijn »van nature geneigd tot alle kwaad, om God en den mensch te haten, en niets goeds te kunnen doen." Het komt ons voor dat de Staat, om zijn eigen rust en veiligheid verpligt zou wezen, de belijders van zulk een leer onder streng toeverzigt te houden, wijl zij als geneigd zijnde tot alle kwaad, er niets in vinden zullen oproer te maken, aan zamenzweeringen deel te nemen, revolutien te organizeeren.....

Zoudt gij, *Nederlander*, niet de wijste partij kiezen, niet het artikel van den *Katholiek* voortaan maar stil te laten rusten? Gij kunt er toch niet doorheen boren, ja, er zelfs geen splinter van afschilferen, zoo vast als het in elkander zit gewerkt. Verwonder u dus niet; want het is de volle waarheid van het Katholicismus die hier spreekt. Op diens eeuwige granietmuren — geen bedriegelijke vertooning van graniet, als dat van de tot puin verbrijzelde vesting Bomarsund — zult ge uw sofistiesch hoofd te bersten stooten. De blaauwe plekken, die uw edel voorhoofd reeds ontsieren, moesten u tot een gevoelige waarschuwing zijn, om af te houden en u-zelven te sparen. Wie weet hoe spoedig het te laat zal zijn. En wat dan?

Men leest in den *Courrier de la Meuse* :

De Ursulinen te dezer stede hebben het verlies te betreuren, harer superieure, de Eerwaarde moeder Marie-Joseph, anders genoemd Anne Françoise Louise Keuller, geboren te Venlo. Zij werd aan hare zusters en kweekelingen ontrukt, na eene langdurige ziekte, in den ouderdom van ruim 39 jaren. De lijkdienst heeft plaats gehad in de kapel van het klooster. Haar zachtzinnig en vriendelijk karakter had haar den eerbied en de liefde der geestelijke dochters en harer talrijke leerlingen verworven, en deze verloren in haar eene teedere moeder en uitstekende onderwijzeres.

De *Staats-Courant* deelt het Voorloopig verslag mede van den oogst in de provincie Overijssel over 1854, hetwelk aldus luidt:

Reeds vroeger werd medegedeeld dat bij meest alle veldgewassen buitengewone wasdom is opgemerkt, en dat de oogst zich zeer gunstig liet aanzien.

De nadere berigten van de gemeentebesturen bevestigen dit en toonen aan, dat de oogst voor zoover die in het laatst van Augustus reeds konde beoordeeld worden, werkelijk voordeelig is en wat de voornaamste artikelen van den landbouw in Overijssel betreft, niet slechts onder de gunstige maar zelfs onder de overvloedige oogsten kan worden gerangschikt.

De *tarwe* slaagde allezins naar wensch en leverde een ruim beschot van zeer goede kwaliteit. Van deze graansoort is meestal veel uitmuntend geladen van het land gekomen.

Met de *rogge* is dit niet minder het geval. Er is veelvan verbouwd. De opbrengst van zaad en stroo beide overtrof de verwachting en is, naar van vele zijden gemeld wordt, overvloedig geweest en van uitmuntende hoedanigheid. De halm meestal buitengewoon lang en zwaar en de aar groot en regelmatig bezet. Het op enkele plaatsen door weligen groei en regen en wind ter neder geslagen gewas, leverde ruimer stroo dan koren. Bij het staande geblevene was het tegenovergestelde het geval. Uit enkele gemeenten wordt berigt, dat overal mijten zijn geplaatst nevens de schuren of bergplaatsen, daar deze den ruimen voorraad niet konden bevatten.

De *gerst* is goed gelukt De vroeg gezaaide heeft hier en daar door de vorst geleden en hierdoor minder opgebragt dan de laat uitgezaaide. Ook wordt uit enkele gemeenten gemeld, dat het gewas iets door de droogte heeft geleden en de korrel waarschijnlijk fijn zal zijn. Over het algemeen is het verbouw gunstig, zoo wel wat qualiteit als quantiteit van zaad en stroo betreft.

De *boekweit*. Bij weligen groei is dit [illegible] tijdens de hitte in Julij, vrij algemeen een paar palmen boven den grond geknakt, ten gevolge waarvan de verwachting niet groot was. Het gewas heeft zich later evenwel veel hersteld. De zandboekweit beloofde nog eene goede opbrengst. [illegible]

De veenboekweit, welke op onderscheidene plaatsen ook door nachtvorst heeft geleden, gaf minder verwachting, dan de eerstgemelde.

Door de vele regens in de maand Mei, hebben vele veenakkers niet gebrand kunnen worden.

De *haver* was bijzonder goed geladen en meestal zwaar van stroo. De opbrengst is ruim en de qualiteit van het zaad bijzonder deugdzaam. Omtrent den invloed van de droogte op den korrel wordt uit enkele gemeenten dezelfde opmerking als ten aanzien van de gerst gemaakt.

Het *zomer-koolzaad* is over het algemeen wel gelukt en heeft voldoende zaad van goede hoedanigheid verschaft.

De oogst wordt zelfs ten deele zeer voordeelig maar ook ten deele slechts middelmatig of redelijk genoemd.

Het *winterzaad* is minder goed uitgevallen.

Volgens opgave uit eene gemeente is het *koolzaad* aldaar veelal als mislukt beschouwd en omgeploogd; de hoekjes, die zijn blijven staan waren echter redelijk van zaad.

Het *vlas* voldeed niet minder en zelfs beter dan in het vorige jaar. Het was langer en heeft meestal ruim opgeleverd. Ook de *hennip* stond goed en men achtte hem goed gelukt.

De *erwten* leverden een goed beschot. De *paarden-* en *duivenboonen* beloofden aanvankelijk veel, doch leden in den bloeitijd zeer door een klein zwart insekt, veelal *melle* genaamd; dat aan het bloeijen en het zetten der vrucht zeer hinderlijk was. Men verwacht dan ook geen ruime opbrengst. Volgens sommige berigten hebben de paardenboonen zich later veel hersteld en bestond nog het uitzigt op een gewonen oogst.

Aardappelen. Ofschoon de gewone ziekte zich in Julij heeft geopenbaard, was zij toch bij lange na niet gelijk aan die van vroegere jaren, en meestal slechts in zeer geringe mate waar te nemen. De ziekte bepaalde zich tot het loof, en dan nog meestal enkel bij het blad; de stengel bleef groen en slechts bij uitzondering meende men eenige ziekte aan den knol te kunnen bespeuren.

Sedert het eerst uitbreken der ziekte voor eenige jaren is dit gewas niet zoo gunstig geweest als dit jaar. De vroege soorten hebben in ruime mate goede en smakelijke vrucht opgeleverd. Ook de winter-aardappelen beloven eene overvloedige opbrengst van goede hoedanigheid.

Meiknollen werden slechts weinig verbouwd; zij waren echter voordeelig.

De *wortelgewassen* staan niet voordeelig en beloven weinig. Alleen de *mangel* wortelen schijnen goed te zullen gelukken.

De *spurrie* staat goed en laat een gewenscht verbouw verwachten.

De *klaver* is zeer wel gelukt en voordeelig geweest. De derde snede is dit nog.

De *weide* voor het vee was voldoende; in het midden van den zomer stonden echter vele landen, vooral de hoogliggende, schraal, ten gevolge der droogte, welke den groei van het gras belemmerde.

Er is tamelijk hooi van uitmuntende hoedanigheid gewonnen. De eerste snede was niet voordeelig, maar de tweede ruim van opbrengst. Het is meestal bij zeer gunstig weder binnengekomen. De naweide staat zeer verschillend; op sommige plaatsen uitmuntend, doch op andere schraal.

Het *rundvee* was over het algemeen zeer gezond, hoewel de besmettelijke longziekte bleef heerschen, echter in mindere mate dan het vorig jaar, daar de ziekte, na het beslaan der weide, verminderde en gedurende den zomer bleef afnemen. In het laatst van Augustus bestonden nog slechts enkele ziektegevallen.

Het overige vee genoot eene goede gezondheid. In twee gemeenten is in den nazomer eene ziekte onder de varkens uitgebroken.

De botermakerij bleef toenemen en was niet minder voordeelig dan in 1853.

De *warmoezerijen* waren zeer gunstig.

De *vruchtboomen* hebben meestal zeer weinig gedragen. De nachtvorsten, gedurende den bloeitijd, hebben veel schade gedaan.

Bij Koninklijk besluit van 17 dezer (*Stbl.* N°. 133), wordt de weder-invoer met vrijdom van regten toegestaan: 1°. voor kaasstellingen, vaten, kuipen, kisten, zakken en manden; die tot den uitvoer van goederen uit Nederland waren gebezigd; 2°. voor olijf-olie en rijst, welke ingevoerd worden om, na hier te lande eenige bewerking te hebben ondergaan, weder naar buitenslands te worden uitgevoerd. Door den minister van Financien zullen de noodige voorzorgsmaatregelen tegen misbruik worden voorgeschreven.

De inzendingen voor de Koninklijke Nederlandsche Tentoonstelling van Landbouw te Arnhem, den 4den October e. k. te openen, geschieden geregeld en het laat zich aanzien, dat deze expositie verre de daarvan gekoesterde verwachting zal overtreffen. Men verneemt, dat Z. M. de Koning de opening der tentoonstelling met HD. tegenwoordigheid zal vereeren.

De werkzaamheden der Tweede Kamer zijn, voor deze week, afgeloopen.

Maandag eerstk. zal, in de sectien, een begin gemaakt worden met het onderzoek der staatsbegrooting voor 1855.

Voorts is besloten, om de wetten op het onderwijs, de ministeriële verantwoordelijkheid en regelende het regt tot vereeniging en vergadering, voorloopig te laten liggen. (*Grondwet.*)

Z. M. heeft benoemd tot Hd. adj. in buitengew. dienst den gen.-maj. P. van Poolsum Booij.

Bij keizerlijke ukase, dd. St.-Petersburg, 1/13 Sept., is het verbod van den uitvoer van granen uit de Russische havens aan de Zwarte en Azofsche zeeën, voor onbepaalden tijd verlengd.

Volgens een berigt van Zr. Ms. zaakgelastigde te Konstantinopel heeft de Turksche regering, bij een memorandum van 31 Aug. jl., aan de vreemde gezantschappen aldaar bekend gemaakt, dat het vroeger verbod van uitvoer van granen zou worden gehandhaafd en bij uitzondering bepaald, dat om in den nood van de hoofdstad te voorzien, granen uit Klein Azie te Konstantinopel zullen kunnen worden ingevoerd, doch met het beding van aldaar te worden verkocht.

Met 1 Okt. aanst. worden de kantoren van den Rijkstelegraaf te Assen, Breda, Groningen, Vlissingen en Zwolle voor de binnenlandsche en buitenlandsche dienst opengesteld.

Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn op 26 September aangegeven 4 mannen en 2 vrouwen, te zamen 6 personen; waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 2 mannen. Overleden 3 mannen en 2 vrouwen, te zamen 5 personen; daarvan in het hospitaal 1 man. Aldaar uitgegaan 2 mannen en 3 vrouwen, te zamen 5 personen. Blijven alzoo daar in behandeling 13 personen.

Naar wij vernemen, hebben elf der twaalf stadsgeneesheeren een adres aan den stedelijken raad ingezonden, waarin zij verklaren hunne betrekking te moeten nederleggen, indien op 1 Oktober aanstaande niet voorzien zal zijn in de vereischte geneeskundige hulp, en hun tevens niet de verzekering zal gegeven zijn van eene spoedige verbetering der geneeskundige armen-verzorging dezer stad. (*Amst. Ct.*)

Door de zorgen van den heer Ruyssenaers, den consul der Nederl. te Alexandrië in Egypte, zijn naar Nederland overgezonden bestemd voor het zoologisch Genootschap *Natura artis Magistra* aldaar, twee jonge leeuwen, een luipaard, twee jonge heyena's, vier jakhalzen, vijf vossen, drie pelikanen, eenige slangen, drie grues couronnées [gekroonde kraanvogels] van den witten Nijl, vier jonge apen, twee geitjes van den Senaar en eene hagedis, begeleid door een Nubier, Ahmet Aly geheeten. Deze niet onaanzienlijke bezending is aan boord van het Engelsche schroefstoomschip *Balbic* van Alexandrië naar Liverpool overgezonden en ll. Zaturdag met de schroefstoomboot *Ranger* van daar te Rotterdam aangebragt.

(*Hbl.*)

Staatsbegrooting voor 1855.

EERSTE HOOFDSTUK. (*Huis des Konings.*)

1ste art. Inkomen van den Koning *f* 600,000; 2de art. Inkomen van de Koningin-weduwe *f* 150,000; 3de art. Onderhoud der Koninklijke paleizen *f* 50,000; totaal 800,000.

IIde HOOFDSTUK. (*Hooge collegiën van Staat en het Kabinet des Konings.*)

Iste AFDEELING. *De Staten-Generaal.* Art. 1. Reis- en verblijfkosten van de leden der Eerste Kamer *f* 22,000; art. 2. Schadeloostelling van de leden der Tweede Kamer *f* 136,000; art. 3. Vergoeding der reiskosten van de leden der Tweede Kamer *f* 2.200; art. 4. Tractementen van de griffiers, van de commissen-griffiers en van de ambtenaren en bedienden; personele toelagen, mitsgaders schrijfloonen *f* 20,550; art. 5. Kosten vallende op de stenographie *f* 12,000; art. 6. Bureau- en lokaalbehoeften en drukwerk voor de beide Kamers *f* 21,080; art. 7. Aankoop van boeken voor de beide Kamers der Staten-Generaal *f* 800; art. 8. Buitengewone en noodzakelijke herstellingen aan de vergaderzaal en aan de meubelen der Tweede Kamer *f* 1,000; art. 9. Memorie. Totaal *f* 215,690.

IIde AFDEELING. *De Raad van State.* Art. 10. Tractementen van: den vice-president *Memorie*; de leden *f* 60,000; art. 11. Tractementen van den secretaris, de referendarissen, de commiesen van Staat en van de ambtenaren en bedienden *f* 15,600; art. 13. Bureau en locaalbehoeften en drukwerk *f* 3,055; totaal *f* 78,655.

IIIde AFDEELING. *De Algemeene Rekenkamer.* Art. 13. Tractementen van den voorzitter en van de leden *f* 29,000; art. 14. Tractementen van den secretaris, de verdere ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden *f* 76,135; art. 15. Bureau- en locaalbehoeften en drukwerk *f* 7,675; art. 16. Kosten wegens opruiming van archiven *f* 75; totaal *f* 112,885.

IVde AFDEELING. *De Kanselarij der beide Orden.* Art. 17. Tractementen van den ambtenaar der kanse-

larij *f* 1,500; art. 18. Bureaubehoeften voor den kanselier *f* 100; art. 19. Verhoogde soldijen van gedecoreerde militairen, ridders der Militaire Willems-orde *f* 50,800; art. 20. Toelagen aan de broeders der orde van den Nederlandschen Leeuw *f* 14,000; art. 21. Decoratiën, de kosten van het stempelen daaronder begrepen, *f* 1,500; totaal *f* 67,900.

Vde AFDEELING. *Het Kabinet des Konings.* Art. 22. Tractement van den directeur *f* 5,000; art. 23. Tractementen van de ambtenaren en bedienden *f* 22,050; art. 24. Bureau- en locaalbehoeften en drukwerk *f* 3,950; art. 25. Reis- en verblijfkosten *f* 250; totaal *f* 31,250

VIde AFDEELING. *Pensioenen en wachtgelden.* Art. 26. Pensioenen *f* 22,685; art. 27. Wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur *f* 3.771; totaal *f* 26,456.

VIIde AFDEELING. Art. 28. Onvoorziene uitgaven *f* 7,000.

Totaal van het hoofdstuk *f* 539,836.

De artt. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 12, 15, 18, 19, 21, 24, 25, 26 en 27 zijn aangewezen als voor overschrijving vatbaar.

Memorie van Toelichting. Het eindcijfer der raming van de verschillende behoeften voor de Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings voor het dienstjaar 1855 blijft *f* 17,351 beneden hetgeen daarvoor bij de wet voor 1854 is toegestaan, en zou nog gunstiger uitkomst aanbieden, wanneer niet, even als in de laatste jaren, ook nu het cijfer van *f* 60,000 voor de leden van den Raad van State was behouden, van welk bedrag ⅓ gedeelte geene bepaalde bestemming heeft; de Regering blijft van gevoelen, dat, zoolang aan art. 71 der Grw. geene uitvoering zal kunnen worden gegeven, de vroegere raming zal behooren te worden behouden.

IIIde HOOFDSTUK. (*Buitenlandsche Zaken.*)

1ste AFDEELING. *Kosten van het Departement.* Art. 1. Tractement van den minister *f* 12,000; art. 2. Tractementen en bezoldigingen van den secretaris-generaal, de ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden *f* 31,700; art. 3. Bureau- en locaalbehoeften, benevens drukwerk *f* 13,500; art. 4. Reis- en verblijfkosten *f* 200, totaal *f* 57,400.

IIde AFDEELING. *Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten.* Art. 5. Tractementen en bezoldigingen van het personeel der gezantschappen *f* 257,100; art. 6. Tractementen en bezoldigingen van het personeel der consulaten *f* 62,300; art. 7, Uitrusting en reiskosten voor de gewone diplomatieke en consulaire agenten, alsmede verblijfkosten bij tijdelijke verplaatsing derzelven *f* 10,000; art. 8. Kosten van buitengewone zendingen *f* 3,000; art. 9. Briefporten en abonnementen op dagbladen, en alle verdere uitschotten van diplomatieke en consulaire ambtenaren, in hunne betrekking *f* 16,000, totaal *f* 348,400.

IIIde AFDEELING. *Verschillende uitgaven.* Art. 10. Reis- en verblijfkosten van de commissie voor het afnemen van examens van adspiranten voor diplomatieke betrekkingen *f* 200; art. 11. Reis- en verblijfkosten van personen, die als staatspostillons met het doen van buitenlandsche reizen belast worden *f* 200; art. 12. Onderstand- en transportgelden aan en ten behoeve van militairen, zeelieden en andere behoeftige Nederlanders, buiten 's lands *f* 6,000; art. 13 Belooningen voor redding en hulpbetoon aan Nederlandsche schipbreukelingen buiten 's lands, alsmede vergoeding van schade door die redding veroorzaakt *f* 300 art. 14. Bijdragen aan inrigtingen en kassen buiten 's lands, zoowel ten nutte van den handel en der zeevarenden in het algemeen, als ten behoeve van Nederl. onderdanen in het bijzonder *f* 200; art. 15. Bijdragen van wege Limburg in de algemeene Duitsche Bondskassen voor onderwerpen van verschillenden aard *f* 5,000; art. 16. Geheime uitgaven *f* 4,000, totaal *f* 15,900.

IVde AFDEELING. *Pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen.* Art. 17. Pensioenen *f* 51,774; art. 18. Wachtgelden aan ambtenaren, die door maatregelen van vereenvoudigingen en bezuiniging buiten betrekking zijn en zullen geraken *f* 11,500; art. 19 afloopende betalingen *f* 1,300, totaal *f* 64,574.

Vde AFDEELING. Art. 20. Onvoorziene uitgaven *f* 10,000; totaal van het hoofdstuk *f* 496,274.

De artikelen 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 en 18 zijn aangewezen als voor overschrijving vatbaar te zijn.

Memorie van Toelichting. Het is noodig geoordeeld de kosten der gezantschappen tot een hooger bedrag uit te trekken. In den toelichtenden staat zijn bij het betrokken artikel de missiën aangewezen, welke naar het oordeel der Regering eenigzins ruimer behooren bezoldigd te worden. De tegenwoordige raming beloopt *f* 496,274; terwijl voor dit hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854 uitgetrokken *f* 484,040; zoodat het geraamde voor 1855 het toegestane voor 1854 overtreft met *f* 12,234.

Dat verschil ontstaat door het thans meerder gevraagde voor de volgende artikelen:

Art. 2. Traktementen en bezoldigingen voor het personeel der gezantschappen *f* 12,500; art. 8. Buitengewone zendingen *f* 1,000; art. 17. Pensioenen *f* 1,534; art. 18 Wachtgelden *f* 2,500; te zamen *f* 17,534;

Waartegen minder is gebragt voor: art. 3. Bureau- en locaalbehoeften, benevens drukwerk *f* 300; art. 6. Tractementen en bezoldigingen van het personeel der consulaten *f* 5,000; te zamen, *f* 5,300; uitmakende eene verhooging van *f* 12,234.

Ten aanzien van de voorgenomenen verhooging der bezoldiging van de gezanten enz. vindt men in den toelichtenden staat, de navolgende bijzonderheden.

»Bij de overtuiging, dat de traktementen van het meerendeel der gezantschappen niet in verhouding staan tot de uitgaven, waartoe zij verpligt zijn ter bevordering der Nederlandsche belangen buiten 's lands, heeft de Regering het noodig geoordeeld, de kosten van de buitenlandsche zendingen tot een hooger bedrag uit te trekken dan voor 1854 is toegestaan. In die verhooging zijn begrepen de volgende missien, als: Amerika, gezant *f* 1.000; Baden en Beijeren, minister-resident *f* 1,000; Belgie, gezant *f* 1,000; dito raad van legatie *f* 500; te zamen *f* 1,500; Duitsch Bondgenootschap enz., gezant *f* 1,000; Frankrijk, gezant *f* 2,000; dito raad van legatie *f* 1,000; te zamen *f* 3,000; Hannover, minister resident *f* 1,000; Oostenrijk, gezant *f* 1,000; dito sekretaris van legatie *f* 500; te zamen *f* 1.500; Pruissen, gezant *f* 1,000; dito raad van legatie *f* 500; te zamen *f* 1,500; Rusland raad van legatie *f* 1,000; Spanje, gezant *f* 1,000, Zweden en Noorwegen, gezant *f* 1,000; te zamen *f* 14,500.

Daarentegen zijn de kosten der missie te Konstantinopel, ten gevolge der vervanging van den minister-resident door een zaakgelastigde, verminderd met *f* 2,000; blijft alzoo meerder *f* 12,500."

BREDA, 25 Sept. De ziekte, die hier verschillende offers heeft opgeëischt, is sedert eenige dagen merkelijk aan het afnemen en wel zoo, dat er eenige dagen achtereen zich slechts enkele gevallen hebben voorgedaan. (*Hbl.*)

ZALT-BOMMEL, 25 Sept. Op de heden te Brakel gehouden paardenmarkt waren ongeveer 750 stuks aangebragt, over het algemeen vrij goede soorten. De handel was tamelijk levendig en de markt zeer druk bezocht; ook waren er vele buitenlandsche kooplieden. Goede paarden gingen van *f* 400 tot 500 gretig van de hand. (*Hbl.*)

MIDDELBURG, 25 Sept. Het cijfer der sterfgevallen van de choleralijders te Vlissingen is tot dertien geklommen, de overige patienten, zoo op het ziekenschip als in het hospitaal, ten getale van 29, zullen hoog twaarschijnlijk het gevaar te boven zijn. Als er in het etmaal één patient bij komt is zulk veel en bestaat er alle hoop dat de ziekte alzoo zoo goed als geweken is. (*M. C.*)

Men leest in de Tweede Editie van de *Amsterdamsche Courant:*

NEW-YORK, 14 Sept. (*Via Halifax.*) De stoomboot *Benjamin Franklin*, die in last had generaal Paley naar Venezuela te begeleiden, is op verzoek van den venezuelaanschen minister in beslag genomen. Insgelijks zijn bevelen gezonden naar St. Thomas, om even zoo te handelen met de *Catharina Augusta.*

LONDEN, 27 Sept. Zoo even is alhier eene dépêche ontvangen van admiraal Plumridge in de Oostzee, volgens welke eerstdaags een aanval der Oostzee-vloot tegen de versterkte russische haven Reval te verwachten is.

WEENEN, 27 Sept. Men verzekert, dat er onderhandelingen geopend zijn, om de rijks-spoorwegen bij de fransche société immobilière te verhypothekeeren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 Sept. De *Moniteur* heeft onderscheidene dépêches medegedeeld, waaruit blijkt dat de geallieerde legers niet, gelijk eerst verhaald is, te Eupatoria zijn geland, maar wel op een plaats gelegen ongeveer ter halver wege tusschen deze stad en Sebastopol. De verkeerde opgave is volgens den *Pays* daaraan toe te schrijven, dat den 13 aldaar drie regimenten waren ontscheept, om zich van de plaats meester te maken, en daarop heeft den 14 de landing plaats gehad op een punt, genaamd *het oude fort*, zeven mijlen van Sebastopol af. Den 17 waren het materieel en de artillerie aan land. Wijl niets van 's vijands kant tot weerstand beproefd is, en zich in den omtrek ook niets laat bespeuren, 'tgeen eenige hinderpaal zou kunnen opleveren, berekent men den 20 voor de muren van Sebastopol te zijn.

— Het gerucht is verspreid dat de geallieerden reeds een groot deel van het door de Russen buiten Sebastopol opgeslagen kamp hebben bemagtigd en men het spoedig geheel meester zal wezen.

Een ander gerucht wil, dat de drie regimenten, die, zich van Eupatoria moesten meester maken, zijn terug geslagen met aanzienlijk verlies van dooden en gevangenen, en de vlugt hebben moeten kiezen, om niet totaal verslagen te worden.

— Sommige Duitsche bladen verhalen, dat de generaal Luders, aan het hoofd van 60,000 man, den Donau is overgetrokken, in de Dobrutska is gevallen en zich op nieuw meester heeft gemaakt van Matschin. Men hield het er voor, dat hij in den zin had Varna te bespringen. In Varna zijn nog 30,000 man in garnizoen gebleven; daarenboven kon Omar-Pacha de plaats ieder oogenblik versterken, zoodat het niet te denken is, dat de Russische generaal zulk een coup zal wagen.

— Men schrijft uit Marseille dd. 26 Sept., dat de den 15 van Konstantinopel vertrokken pakketboot, den 15 is aangekomen. Ze brengt het berigt mede van het oprukken van 25000 Turken naar Ibrailow in de vorstendommen, en de vereeniging in Asië, van Schamyl met zijn luitenant Daniel Bey, om Tiflis aan te vallen.

Het Ottomannische leger van Kars, dat het door de Russen verlaten kamp heeft ingenomen, wacht zijn nieuwen opperbevelhebber Ismaël Pacha. Deze heeft langs den ganschen weg, van Silistria af, de voortdurende eerbewijzen ontvangen zijner Turksche soldaten, die in hem den heldhaftigen verdediger van Kalafat begroeten.

De pakketboot de *Thabor*, die Konstantinopel den 20 moest verlaten, wordt te Marseille den 27 of 28 verwacht; men wacht er mede de volledige bijzonderheden betreffende de landing in de Krim.

— Op de vertoogen der Fransche en Engelsche gouvernementen heeft het Beijersche gouvernement besloten tot koning Otto een specialen gezant te zenden, ten einde Z. M. tot bedaardheid en zachtmoedigheid aan te manen. De keus van het kabinet te Munchen, voor dien vertrouwelijken post, is gevallen op een oud-minister van justitie, een der meest geachte mannen in Griekenland.

— In een nota uit Berlijn aan de Fransche bladen medegedeeld wordt verklaard dat met de ontruiming der vorstendommen er geen *Casus belli* meer tegen Rusland bestaat, en er alzoo geen sprake kan zijn van een militaire zamenwerking tusschen Pruissen en Oostenrijk. De zending van den Oostenrijkschen generaal Meijerhofer is mitsdien geëindigd en hij staat op zijn vertrek naar Weenen.

— In Spanje houdt men zich ijverig bezig met het werk der verkiezingen. De partijen zijn zeer verdeeld, en het is niet mogelijk te gissen naar welke zijde het overwigt zal overslaan.

Men wil dat O'Donnell wegens zijn invloed op het leger, de portefeuille als minister van Oorlog zal moeten verwisselen voor die van Buitenlandsche Zaken, en dat in eerstgenoemde betrekking een gedienstige geest van Espartero zal worden geplaatst.

— In een brief aan boord van een Fransch oorlogschip geschreven en medegedeeld door den *Constitutionel,* leest men:

»Ik heb thans een schouwspel voor oogen, zoo als geen zeeman had mogen aanschouwen. Rondom het admiraalschip, hetwelk den maarschalk de Saint-Arnaud en den generaal Canrobert aan boord heeft, liggen 400 vaartuigen met minstens 60,000 soldaten. Het Engelsche eskader is zoo even van Varna aangekomen; het is met een ontzagwekkend en tienwerf herhaald hoerah begroet. De admiraal Dundas doet thans met zijne 14 linieschepen eene beweging, met het doel om zich in slagorde te scharen; terwijl de zon in vollen luister dit grootsche tooneel verlicht. Waarheen wij eerst gaan, naar Odessa, Eupatoria, Sebastopol of Anapa, is alleen aan de bevelhebbers der expeditie bekend. Over het algemeen denkt men niet, dat de landing de moeijelijkste zal zijn van onze operatien in de Krim; want door spionnen, die gisteren op het Slangen-eiland zijn aangekomen, wordt verzekerd dat, behalve de omstreek van Sebastopol, de geheele Krim van troepen ontbloot is. De vorst Mentschikoff heeft, naar gezegd wordt, bijkans al zijne strijdkrachten rondom die geduchte vesting vereenigd. Het is alzoo nabij Sebastopol, dat de ereste groote veldslag zou plaats grijpen.

»Wij zouden den 14 of 15 dezer in de Krim kunnen landen: maar dan moeten wij de aankomst afwachten der 20,000 man reserve troepen en der kavalerie, die wij te Varna achtergelaten hebben, en welke door de schepen, die ons naar de Krim voeren, vervolgens zullen worden afgehaald. Er zullen wel zes of zeven dagen verloopen alvorens die schepen met de reserve weder op de kust der Krim komen. Alzoo is het niet te verwachten dat wij voor den 20 of 22 September op marsch gaan en iets ernstigs ondernemen kunnen. Dit is gezegd in de onderstelling dat de Russen ons rustig laten aan land komen en op hun grondgebied post vatten; hetgeen men op grond van de opgaven der spionnen waarschijnlijk acht."

ENGELAND.

LONDEN, 26 Sept. De *Observer* zegt, dat eenige dagbladen, de aanstaande terugkomst van de Oostzeevloot, onder bevel van den admiraal Napier, melden. Zulks gelooft dit blad te moeten tegenspreken, daar de vloot in het noorden zal blijven, tot dat het ijs zelf de Russische havens zal blokkeren en de marine van den Czaar het uitloopen beletten. Men heeft gemeld, dat de Fransche vloot op de terugreis is, doch indien dit waar is, dan is het zonder voorkennis der Engelsche regering, die daarvan geen mededeeling heeft ontvangen.

— De *Times* verwondert zich over de werkeloosheden

der Russische troepen bij de landing der geallieerden, en herinnert dat de oude Britten Caesar nooit ongehinderd voet aan land hebben laten zetten. De *Times* maakt uit een en ander het besluit op dat de Russen te zwak zijn om weerstand te bieden. 't Is slecht te begrijpen dat de *Times*, omdat hij zulks gaarne zou willen, gelooft dat het werkelijk zoo is, doch het is meer dan waarschijnlijk dat de *Times* hier wel ongelijk zal hebben, en de moskovische troepen al hun krachten zullen inspannen ter verdediging.

STADSNIEUWS.

In de 224ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 100 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 1839 *f* 1250, N°. 390 *f* 1000.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			25 SEPT. $4\frac{1}{2}$ u. gebl.	26 SEPT. $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$60\frac{9}{16}$	$60\frac{9}{16}$	à	$60\frac{5}{8}$	$60\frac{9}{16}$
Dito Dito	3	″	$72\frac{1}{8}$	$72\frac{1}{8}$	″	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{1}{4}$
Dito Dito	4	″	$90\frac{11}{16}$	$90\frac{7}{8}$	″		
O. I. Leening 1844	4	″	$90\frac{5}{16}$		″		
Amortis. Syndik.	$3\frac{1}{2}$	″			″		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	″		123	″		
Haarlemmermeer	5	″			″		
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	″			″		
″ Holl. Spoorw.-M.		″			″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$	″			″		
Maatschappij van Weld.	4	″			″		
Aand. Ned. Bank		″			″		
België	$2\frac{1}{2}$	″			″		
Dito bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	″	49		″		
Frankrijk, Obligatiën	3	″			″		
Spanje, Onbep. Stukken	1	″	$18\frac{5}{8}$	$18\frac{5}{8}$	″		
Dito	3	″	38		″		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	″	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{5}{16}$	″	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{1}{4}$
Coupon-Bewijzen			$5\frac{1}{8}$	$5\frac{5}{16}$	″	$5\frac{1}{4}$	
Amortisable Schuld			$4\frac{5}{16}$	$4\frac{1}{8}$	″		
Portugal, te Londen	3	″	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{5}{8}$	″	$36\frac{11}{16}$	$36\frac{5}{8}$
Dito Uitgestelde					″		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	″	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{5}{8}$	″	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{5}{8}$
Dito Dito 1828 en 1829	5	″	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{4}$	″		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	″	85	$84\frac{1}{2}$	″		
Dito	$4\frac{1}{2}$	″	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{1}{2}$	″		
Dito bij *Hope*	4	″	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{3}{4}$	″		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	″			″		
Dito bij id. 5de Serie	6	″			″		
Certifikaten te Hamburg	5	″		$87\frac{1}{4}$	″		
Inschrijving in Assignat.	6	″			″		
Certifikaten van dito	6	″	$59\frac{1}{2}$		″		
Engelsche Russen					″		
Polen, Certifikaten	4	″	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{3}{4}$	″		
Dito Aand. met Lot. fl. 500			141		″		
Oostenrijk, Metalliek	5	″	$69\frac{5}{16}$	$69\frac{1}{8}$	″	$69\frac{3}{8}$	
Dito Nieuwe 1847	$2\frac{1}{2}$	″	35	35	″	$35\frac{1}{8}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$	″	35	35	″	$35\frac{1}{8}$	
Dito Nieuwe	5	″	$78\frac{3}{8}$	$78\frac{1}{8}$	″	$78\frac{1}{4}$	
Dito 1854	5	″	$78\frac{1}{8}$	78	″	$78\frac{1}{4}$	78
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	″			″		
Dito	4	″		60	″		
Aand. met Loting fl. 250		″			″		
Nieuwe dito 1854			*f* $241\frac{1}{2}$		″		
Pruissen	$4\frac{1}{2}$	″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			$3\frac{5}{16}$		″		
Dito Orig.					″		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	″			″		
Denemarken, Leen. te Lond.	5	″			″		
Louisiana bij *Hope*	5	″			″		
Braziliën	5	″		$97\frac{1}{2}$	″		
Dito 1843	5	″			″		
Mexiko	3	″	$23\frac{3}{4}$	$23\frac{11}{16}$	″	$23\frac{3}{4}$	
Dito Onbepaalde			$23\frac{3}{4}$	$23\frac{11}{16}$	″	$23\frac{3}{4}$	
Peru	$4\frac{1}{2}$	″			″		
Grenada, à £ 100	$2\frac{1}{4}$	″	$16\frac{5}{8}$		″		
Dito Uitgestelde				6	″	$6\frac{1}{16}$	
Ecuador à £ 100					″		
Venezuela, à £ 100	$3\frac{3}{4}$	″			″		
Dito Uitgestelde	$1\frac{1}{4}$	″			″		
Thesaurie	5	″			″		

Onze fondsenmarkt was bij gunstige stemming hoogst onbeduidend.

Koers van het Geld: **Beleening 3 pCt, Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 3 pCt.**

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{13}{16}$	Livorno	2/m.	*f* $38\frac{1}{4}$
»	zigt	» $56\frac{1}{4}$	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg	»	» 1.77
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $29\frac{3}{4}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{8}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $99\frac{1}{4}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{1}{8}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{5}{16}$
Lissabon	»	» $40\frac{3}{4}$	Londen	2/m.	» $11,67\frac{1}{2}$
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	»	zigt	» $11,77\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» $45\frac{3}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Sept. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $52\frac{1}{2}$; 1840/1842 $4\frac{1}{2}$ pc. $90\frac{7}{8}$; 1848, —; Spanje 1—3 pc. $18\frac{5}{16}$; Binnenl. 3 pc. $33\frac{3}{8}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $72\frac{3}{4}$.

PARIJS, 26 Sept. Fransche 3 pc. 74.95; 4½ pc. 98.80; 3 pc. Spanje $33\frac{5}{8}$; id. 1 pc. $18\frac{5}{8}$; Met. 5 pc. $84\frac{1}{8}$; Rom. Leen. [illegible]

MADRID, 23 Sept. 3 pc. Schuld 34; id. 1 pc. 18,35.

LONDEN, 26 Sept. Consols $95\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. $37\frac{1}{2}$; 1 pc. dito $18\frac{1}{2}$; Comité-Bewijzen 5; Passive $4\frac{1}{8}$; 5 pc. Rusl. 99; $4\frac{1}{2}$ pc. dito $87\frac{1}{2}$; 4 pc. Holl. 94; $2\frac{1}{2}$ pc. id. 62; 5 pc. Sardinië $87\frac{1}{2}$; Brazilië 101; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru $70\frac{1}{2}$; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $24\frac{3}{4}$; 4 pc. Portugal 41; Turkije $2\frac{1}{2}$; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.17.

WEENEN, 26 Sept. Met. 5 pc. $85\frac{1}{8}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $73\frac{3}{4}$; Bank-Aktien 1260; Wissel op Londen 11.25, Amst. —; Parijs $137\frac{1}{4}$; Goud 23; Zilver 19; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 26 Sept. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 85; 5 pc. $98\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. $16\frac{3}{4}$; Parijs $78^5/_6$; Amst. $140\frac{3}{4}$; Ween. —; Petersburg 102.

HAMBURG, 26 Sept. Spanje 3 pc. $31\frac{1}{8}$; id. 1 pc. $17\frac{5}{8}$; Rusl. 5 pc. $94\frac{1}{2}$; 3 pc. Mexikanen $16\frac{3}{4}$; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 26 Sept. 5 pc. Met. 72; 3 pc. Spanje binnenl. 33; id. 1 pc. $18\frac{9}{16}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 26 Sept. Tarwe. 156/2 ℔ oude witbonte Poolsche *f* 470; 160/2 ℔ nieuwe Hooglandsche Kleefsche *f* 440, *f* 445, 450; 159/2 ℔ jarige Rostocker *f* 440. — Rogge. 146 2 ℔ n. Archangel *f* 260. — Gerst. 140/2 ℔ Deensche *f* 208.

SCHIEDAM, 26 Sept. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Libau *f* 316 6/w. — Gerst. 125/2 ℔ Libau *f* 248 kont., *f* 250 6/w. — Moutwijn *f* 21,50; Jenever *f* 26,— Amst. Proef *f* 27,25, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 26 Sept. *Koffij.* Heden zijn verhandeld 750 balen Brazil.

Rijst. Hooger betaald. — Voor eene partij van 700 zakken Moulmain heeft men van *f* $9\frac{3}{4}$ tot *f* 10 betaald.

LONDEN, 25 Sept. *Ruwe Suiker* prijshoudend. - Zeilende zijn verkocht 1270 kisten N° $15\frac{3}{4}$ tot 24 s. 3 d. voor de Oostzee, alsmede eene lading Bahia tot geheimen prijs. Crushed gevraagd voor uitvoer tot volle prijzen.

Koffij. Native Ceylon zonder prijsverandering met weinig zaken.

Rijst. Hiervan zijn verkocht 3000 zakken Bengaalsch tot volle prijzen, alsmede eene zeilende lading Aracan van 11000 balen tot 12 s. 6 d., connossement gewigt.

Thee prijshoudend.

Talk onveranderd. Petersburger 63 s. 3 d. a 64 s.

Granen. Inlandsche Tarwe flaauw; vreemde soorten onveranderd. — Garst 1 s. en Haver 6 d. a 1 s. hooger.

LIVERPOOL, 25 Sept. *Katoen.* Kalme markt zonder prijsverandering met eene omzet van 7000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Sept. J Josh, Mountaineer, Bahia, l v. Queens. J. Rains, Nathaniël Hooper, New Orleans. — Gisteren nog: G. Bjerck, Prinncess Eugénie, Globoucka

HELVOET, 25 Sept. P de Omar, Jesus, Havana. - L. de Boer, Edouard, Nickerie. - J. O. Movinkel, Virgo, Globoucka.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 26 Sept. in lading naar:

Keulen	F. Noll, Josephine.
″	H. Willms, Colln N°. 6.
Heilbron	B. Cuhler, Forschrit.
Dusseld. & Neus	G. Fongers, Johanna.
Manheim	L. Stammel, Rotterdam.
Duisburg	D. v. d. Schans, Jonge Adrian.

Rijnhoogte	ARNHEM 26 Sept	0 el	70 duim	
	KEULEN 26 ″	4 vt.	$11\frac{1}{2}$ ″	

Advertentiën.

(243) GETROUWD: B. J. A. VAN SPAENDONCK, van *Tilburg*,
met
H. REIJNERS.
DRUTEN, den 26 September 1854.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

(245) Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, M. C. C. WANSINK, Echtgenoot van
Dr. J. W. CRAMER.
AMSTERDAM, 26 September 1854.

(248) Met genoegen meen ik alle R. C. Kerkbesturen ter kennis te mogen brengen, dat in den loop van dit jaar in de kerk van den H. Augustinus alhier geplaatst zijn, een **Marmeren Altaar** (Romeinsch) met uitmuntende Serafijnen, en een **Marmeren Communiebank**, vervaardigd door den Heer ALEX. LE COMTE-KEYZER van *Maastricht*; en dewijl de uitvoering en schoonheid mijne verwachting hebben overtroffen, en de prijs beneden de beraming is, meen ik hierbij den vervaardiger hulde te moeten doen, en hem aan bovengenoemde kerkbesturen te mogen aanbevelen.
NIJMEGEN, 26 Sept. 1854.
J. M. TRIEBELS. *Deken en Pastoor.*

PENSIONNAT
DES DAMES DE MARIE à COLOMA,
Station de Malines, Belgique.
Instruction littéraire et ouvrages de main, la Français y est enseigné par des Dames Françaises, Pension 600 francs. Pour plus amples renseignements, s'adresser à la Dame Supérieure ou au Bureau de cette feuille. (210)

Collége-Pensionnat de Notre-Dame,
à TONGRES,
près de Liége et de Maastricht.
Le programme de ce collége, qui est placé sous la protection de Mgr. l'Evêque de Liége, comprend deux sections: celle des Humanités et celle des Etudes Professionnelles. Cet établissement convient ainsi aux jeunes gens qui veulent se préparer aux études universitaires et aussi à ceux qui se destinent à l'Industrie, au Commerce, aux fonctions administratives, etc.
Le prix de la pension est de 400 frs. — La rentrée est fixée au 2 Octobre.
(202) L'ABBÉ ROBEYNS, Directeur.

Eene Jufvrouw van de R. C. Godsdienst, oud [illegible] jaar, zag zich gaarne als **Winkeljufvrouw**, of tot **Assistentie in een Huishouden** geplaatst. Zij is in het vak van Manufacturen niet onbedreven, en van goede getuigschriften voorzien. Adres *franco* brieven onder de letters A. B bij den Boekhandelaar MOSMANSCH te 's Bosch. (2[illegible])

(149) Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. DE DERDE VERBETERDE EN BELANGRIJK VERMEERDERDE DRUK VAN
P. VAN DER BURG,
EERSTE GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDE.
MET 600 HOUTSNÉE-FIGUREN.
Ingenaaid . . . . *f* 4.90.
In geprest Linnen Band . . . . » 5.25.

Mogt dit Werk in zijne beide eerste drukken reeds in zoo ruime mate de goedkeuring van HH. Beoordeelaars en Docenten wegdragen, gewis zal het thans, na de zoo belangrijke verbeteringen en aanwinsten, die het ondergaan heeft, en waarvan schier elke bladzijde getuigenis draagt, een nog hoogeren bijval verwerven. De ontdekkingen van den jongsten tijd, op het gebied der natuurkunde, zijn door duidelijke beschrijvingen en figuren, (waarvan vele tot dus verre nergens elders te vinden zijn) in het helderst licht gesteld, de proeven zijn aanzienlijk vermeerderd, het hoofdstuk over het *licht* behandelt nu ook naar waarde de interferentie, polarisatie, enz.; kortom het Werk maakt in zijn nieuw gewaad een volle aanspraak op den Titel van *Lees- en Leerboek der Natuurkunde in haren tegenwoordigen staat van vordering.*

II. De 1ste tot de 18de Aflevering van een
Nieuw Geographisch WOORDENBOEK DER GEHEELE AARDE.
In een Boekdeel door J. KRAMERS Jz.

Dit Woordenboek, waaraan reeds de gunstigste beoordeelingen ten deel vielen, bevat niet alleen al het belangrijke en wetenswaardige uit de Aardrijks- en Volkenkunde, maar, tevens een' schat van naauwkeurige opgaven betreffende de statistiek, de geologie, de physische, meteorologische en mineralogische gesteldheid der landen en gewesten, allerwege gepaard aan historische bijzonderheden. »De *geleerde* en *letterminnaar*, de *handelaar* en *zeeman*, de *onderwijzer*, de *dagbladlezer* — zij allen kunnen aan dit werk veel nut en genoegen hebben." Geholpen door eene zeer compresse, maar nette en duidelijke typographische uitvoering heeft de schrijver (naar de getuigenis van prof. Veth) in eene zeer beperkte ruimte, in een matig boekdeel, eene volledigheid bereikt, die bewondering verdient. — Met nog 2 Afleveringen (waartoe ook 't belangrijke *Register der Verwijzingen, Verbeteringen* en *Toevoegsels* behoort) zal het werk vermoedelijk compleet zijn.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar:
LEVEN en MARTELDOOD
VAN DEN GELUKZALIGEN
JOANNES DE BRITTO,
VERHAALD DOOR
P. J. KOETS, K. Pr.
Prijs *f* 0.60.

OEUVRES COMPLÈTES DE BOURDALOUE, 5 v[illegible] in 1°. édition de MELLIER FRÈRES à Paris . *f* [illegible]
OEUVRES COMPLÈTES DE MASSILLON, [illegible] in 8°. le même édit. . . . . *f* [illegible]
Nog nooit zijn deze werken zoo goedkoop verkocht.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.